

การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผล ต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

Good Governance Principle Implementation of Administrators affecting Effectiveness of Lam Lukka Sub district Municipality, Pathumthani Province

บุญเพ็ง จันทรงาม*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร ศึกษา
ระดับประสิทธิผลของเทศบาลตำบล และเพื่อศึกษา
การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารที่ส่งผล
ต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัด
ปทุมธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
บุคลากรและผู้นำท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำลูกกา
จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย พนักงานส่วนท้องถิ่น
ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง ของเทศบาลตำบลลำลูกกา
จังหวัดปทุมธานี รวมถึง ผู้บริหารท้องถิ่น ได้แก่ รอง
นายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษา
นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาลตำบล กำนัน
सारวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน
156 คน โดยทำการศึกษาข้อมูลจากประชากรทั้งหมด
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ตาม

แบบของ ลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ 150 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
96.15 จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการนำหลัก
ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารและประสิทธิผลของ
เทศบาลตำบล ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์การนำหลัก
ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
ของเทศบาลตำบล โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย
พหุคูณ (Multiple Regresstion Analysis) ด้วยวิธี
Enter ผลการวิจัย พบว่า

1. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร
งานของผู้บริหารเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านโดย
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านหลักการ
ตอบสนอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักการ
รับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส
ด้านการมีส่วนร่วม ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้าน

* อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

หลักประสิทธิผล ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักการมุ่งเน้นทามติ และด้านหลักการกระจายอำนาจ ตามลำดับ

2. ประสิทธิผลของเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเรียงด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านความพึงพอใจในงาน ด้านการพัฒนาองค์กร และด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ตามลำดับ

3. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร ด้านหลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง และหลักความโปร่งใส ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลักธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิผลส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักการมุ่งเน้นทามติ ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ สมรรถนะหลักทั้ง 10 ตัวแปรร่วมกันทำนายประสิทธิผลของเทศบาลตำบลได้ร้อยละ 62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The objectives of this research were to study the level of good governance principle implementation in the administration, to study the level of effectiveness of sub district municipality and to study good governance principle implementation of administrators affecting effectiveness of Lamlukka sub district municipality, Pathumthani province.

The sample group consisted of 156 personnels and local leaders of Lamlukka sub district municipality, Pathumthani province that be composed of local officers , permanent officers, temporary officers of Lamlukka sub district municipality, Pathumthani province and the local administrators were duty mayor, secretary, the advisor of mayor , members of sub district municipality, sub district headman, sub district headman assistant, village head and village head assistant. The instrument used for data collection was a 5 point rating scale questionnaire. as Likert's scale. The researcher collected 150 questionnaires by 96.15 %. After that, the data of good governance principle implementation of administrators affecting effectiveness of Lamlukka sub district municipality, Pathumthani province was analyzed by mean and Standard Deviation. Moreover, the analysis of good governance principle implementation of administrators affecting effectiveness of Lamlukka sub district municipality, Pathumthani province was analyzed by Multiple Regression Analysis by Enter method. The study results revealed as follows:

1. Good governance principle implementation of administrators affecting effectiveness of Lamlukka sub district municipality, Pathumthani province as a whole was at the moderate level. When considering individual aspects; ranking in descending order of mean that responsiveness aspect was the highest average, followed by accountability

aspect, rule of law aspect, transparency aspect, participation aspect, effective aspect, efficiency aspect, equity aspect, consensus oriented aspect and decentralization aspect respectively.

2. Effectiveness of Lam Lukka sub district municipality, Pathumthani province as a whole was at the moderate level. When considering individual aspects; ranking in descending order of mean: management aspect, result of operation aspect, job satisfaction aspect, organization development aspect and selection and recruitment aspect respectively.

3. Good governance principle implementation of administrators on effective aspect, efficiency aspect and transparency aspect had the positive to effectiveness of sub district municipality at .05 level of significance. By good governance principle on accountability aspect, participation aspect, decentralization aspect, rule of law aspect, equity aspect, consensus oriented aspect affecting effectiveness of sub district municipality with no significance. Therefore 10 aspects of core competencies were predicted the effectiveness of sub district municipality by 62 % at .01 level of significance.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักสำคัญที่เชื่อว่า ถ้าการบริหารมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกัน นอกจากจะทำให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีบรรยากาศการทำงาน แบบมีส่วนร่วมและยังส่งผลดีต่อการปฏิบัติงาน อีกทั้ง

ยังสร้างความน่าเชื่อถือให้กับองค์กร โดยสามารถลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังที่ผ่านมาลงได้ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการขอประชาชนและเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนอย่างแท้จริง จำเป็นอย่างยิ่งที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินงานตาม หลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางที่จะสนับสนุน การกระจายอำนาจและสร้างความเข้มแข็งให้ภาคสังคม ทั้งในระดับชาติและระดับชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ การสร้างธรรมาภิบาลให้สัมพันธ์กับปรัชญาชีวิตไทย จะ เป็นการยกระดับกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ร่วมมือ กันของฝ่ายต่าง ๆ ในสังคมทั้งภาครัฐ ธุรกิจเอกชนและ สังคม แนวความคิดนี้เสมือนเป็นธรรมาภิบาลแห่งชาติ (พระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์, 2550: 4)

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่พระราช บัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 บังคับไปแล้วพบว่ามีการ ร้องเรียนและตรวจพบการทุจริตคอร์รัปชันหลายรูปแบบ ในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาขึ้นในการบริหารองค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นเป็นเหตุให้การบริหารงานหย่อนประสิทธิภาพไม่ สามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าตามเจตนารมณ์ ของการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นส่งผลให้สังคมเกิด ความเคลือบแคลงใจในกระบวนการการกระจายอำนาจ (จตุพร ผ่องสุข, 2550: 2) นอกจากนี้ปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันความไม่โปร่งใสในการดำเนินงานของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ได้ผ่านการร้องเรียน หรือไม่ได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงาน ๆ ก็ยังมีอีก มากซึ่งล้วนเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข สิ่งที่ทำท้าทายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในขณะนี้ คือการปรับกลยุทธ์ทัศนคติ วิถีคิดวิถีการทำงานของ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้ไปสู่การเป็น ข้าราชการยุคใหม่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลควรตระหนักถึงการ ดูแลบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่พี่น้องประชาชนในท้องถิ่น

อย่างดีขึ้นปฏิกิริยาเป็นที่พึงยามทุกข์สร้างความสุขให้แก่ราษฎรอย่างทั่วถึงรอบด้านมุ่งปฏิบัติงานเพื่อเป้าหมายคือ การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าสร้างชุมชนให้เข้มแข็งมุ่งการกระจายอำนาจปราศจากการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น (อภิชาติ โชติชัชวาลกุล, 2550: 3)

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ยังคงพบปัญหาและอุปสรรคอยู่มากซึ่งปัญหาส่วนใหญ่มักพบปัญหาด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ ปัญหอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในบางเรื่องได้เนื่องจากหน่วยงานของรัฐยังไม่มอบหมายภารกิจให้การจัดทำเพราะกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ยังไม่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไข และองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่สนใจและเข้าใจในการประสานงานการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และยังพบปัญหาด้านการคลังซึ่งมีขีดความสามารถด้านการคลังอยู่ในระดับต่ำเนื่องจากข้อจำกัดเรื่องแหล่งรายได้ ปัญหาด้านงบประมาณซึ่งยังมีความขัดแย้งไม่เห็นพ้องต้องกันภายในหน่วยงาน โดยเฉพาะด้านการจัดงบประมาณรายจ่ายซึ่งต้องตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ ของอำเภอเพื่อจัดทำกิจการบางอย่างตามความต้องการของหน่วยราชการนั้น ๆ และปัญหาด้านการประสานงาน พบว่า ขาดการประสานงานกันระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่คล่องตัว จากปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการบริหารจัดการที่ดี สิ่งที่ทำหายองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในขณะนี้คือ การปรับกลยุทธ์ วิธีการทำงานและปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการส่วนท้องถิ่นในการให้บริการประชาชนในท้องถิ่นเสียใหม่ โดยการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตความ

เป็นอยู่ที่ดีขึ้น นำไปสู่การเป็นราชการยุคใหม่ มุ่งปฏิบัติงานเพื่อเป้าหมาย คือ การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าโดยยึดหลักการปฏิบัติงานและการบริหารกิจการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักรัฐมนตรี เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลลำลูกกาว่าธรรมาภิบาลด้านใดที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การ เพื่อนำผลการศึกษารั้้นไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีให้สามารถนำไปพัฒนาท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และนำไปสู่การเป็นราชการยุคใหม่ซึ่งมีลักษณะของธรรมาภิบาลเป็นรากฐานในชุมชนและสังคมประชาธิปไตยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานของการวิจัย

การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตเนื้อหาตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด 10 ด้าน ประกอบด้วย หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักการมุ่งฉันทามติ และเนื้อหาตามหลักประสิทธิผลองค์การ 5 ด้าน ประกอบด้วย การจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การบริหารจัดการ ผลลัพธ์การดำเนินการ ความพึงพอใจในงาน และการพัฒนาองค์การ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีวิธีดำเนินการ 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรและผู้นำท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 156 คน โดยผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านเพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จะต้องมีความอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try - out) กับประชากรที่

ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้อีกจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.874

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยยื่นเรื่องเสนอขอออกหนังสือนำถึงเทศบาลตำบลลำลูกกา จากนั้นดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 156 ฉบับ โดยเก็บรวบรวมและรวบรวมคืนด้วยตนเอง และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์จำนวน 150 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.15

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร และระดับประสิทธิผลขององค์การ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลลำลูกกา โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Enter

สรุปผลการวิจัย

1. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านหลักการตอบสนอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านหลักการรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักประสิทธิผล ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักการมุ่งฉันทามติ และด้านการกระจายอำนาจ ตามลำดับ

2. ประสิทธิผลของเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านความพึงพอใจในงาน ด้านการพัฒนาองค์กร และด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ตามลำดับ

3. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร ด้านหลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง และหลักความโปร่งใส ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลักธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิผล ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักการมุ่งฉันทามติ ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ สมรรถนะหลักทั้ง 10 ตัวแปรร่วมกันทำนายประสิทธิผลของเทศบาลตำบล ได้ร้อยละ 62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. การใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านหลักการตอบสนอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักการรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักประสิทธิผล ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักการมุ่งฉันทามติ และด้านการกระจายอำนาจ ตามลำดับ

จากผลวิจัยแสดงให้เห็นว่า การใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารของเทศบาลตำบล อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตรา เป้นจันทร์ (2554) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ความสำเร็จในการปฏิบัติงานตาม

หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ด้านการปรับปรุงภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก และนอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ อปท. และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรตระหนักถึงการใช้หลักธรรมาภิบาลให้มากขึ้น เนื่องจากมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กร โดยเฉพาะหลักธรรมาภิบาลด้านการกระจายอำนาจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารอาจยังไม่เห็นถึงความจำเป็นมากนัก เนื่องจากการตัดสินใจเป็นสิ่งที่ต้องช่วยกันคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบด้าน หากกระจายอำนาจการตัดสินใจไปถึงผู้ปฏิบัติมากเกินไป อาจส่งผลต่อการตัดสินใจที่ผิดพลาดได้

2. ระดับประสิทธิผลของเทศบาลตำบลลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านความพึงพอใจในงาน ด้านการพัฒนาองค์กร และด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ตามลำดับ

จากผลการศึกษาที่พบว่า ประสิทธิผลขององค์การด้านผลลัพธ์การดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังเผชิญหน้ากับการท้าทายของการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทสิ่งแวดล้อมซึ่งมีความซับซ้อนและพลวัตสูง สิ่งแวดล้อมสำคัญที่มีผลกระทบกับการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบล คือประชาชน กฎหมาย รัฐบาล และผลลัพธ์การดำเนินงาน ซึ่งประชาชนในยุคโลกาภิวัตน์มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงกว่าในอดีต ส่งผลให้มีความคาดหวังและความต้องการต่อผู้บริหารท้องถิ่นมากขึ้นด้วย ยิ่งไปกว่านั้นลักษณะความคาดหวังและความต้องการของ

ประชาชนมีความหลากหลายตามทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อของแต่ละกลุ่ม ยิ่งมีความเป็นเมืองมากเท่าใด ความคาดหวังและความต้องการยิ่งมีความหลากหลายมากขึ้นเท่านั้น กลายเป็นแรงกดดันในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ต้องโครงการหรือมีผลลัพธ์การดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมเชิงประจักษ์ให้ประชาชนเห็นมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและเนื้อหาของกฎหมายการกระจายอำนาจที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น การตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และการรับโอนภารกิจจากหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ล้วนแล้วแต่เป็นความท้าทายการแสดงผลลัพธ์การดำเนินงานของผู้บริหารทั้งสิ้น

ประสิทธิผลการของเทศบาลตำบลด้านความพึงพอใจในงานก็ขึ้นว่ามีความสำคัญ เพราะความพึงพอใจในการทำงานเป็นกระบวนการในการทำงานของบุคลากรขององค์กรว่ามีประสิทธิภาพและช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย โดยผู้บริหารองค์กรต้องสามารถเข้าใจความต้องการของบุคลากรในองค์กรและผสมผสานความต้องการนั้นให้เข้ากับจุดมุ่งหมายขององค์กร ในขณะที่เดียวกันก็สามารถทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความกระตือรือร้นและปรารถนาที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ประสิทธิภาพสูงสุดด้วยความเต็มใจ และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรที่จะต้องรับผิดชอบต่อความสำเร็จของงาน นอกจากนี้ความพึงพอใจจะเกื้อหนุนให้สมาชิกขององค์กรเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในกิจกรรมต่าง ๆ รั้งงานและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จิตติภา ขาวอ่อน, 2547 : 19-20) ความพึงพอใจในการทำงานเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ แม้ว่าปัจจุบันจะมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่ถูกนำมาใช้แทนคนในการทำงาน แต่ก็ไม่ได้เป็นเครื่องบ่งชี้ที่สำคัญที่สุดในความ

สำเร็จ คนที่ทำงานอยู่ในองค์กรต่างหากที่เป็นเครื่องบ่งชี้ เพราะคนเป็นผู้คิด ผู้ปฏิบัติและผู้วางแผนในการทำงาน ดังนั้น ถ้าคนมีความพึงพอใจในการทำงานที่ทำอยู่ก็จะประสบผลสำเร็จดีมากกว่าคนที่ไม่มี ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน (วิชัย แหวนเพชร, 2544 : 135)

สำหรับประสิทธิผลขององค์กรด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ผลการศึกษาพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากไม่น้อยมีทรัพยากรมากเพียงพอในการพัฒนาท้องถิ่นโดยไม่ต้องพึ่งพารัฐบาลมากนัก แต่ก็มีอีกหลายแห่งที่ต้องพึ่งพาทรัพยากรจากหน่วยงานของรัฐบาล โดยเฉพาะหากต้องการดำเนินงานโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก การที่จะสามารถนำทรัพยากรจากภายนอกไม่ว่าจะเป็นจากรัฐบาลหรือหน่วยงานอื่นๆ มาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแสดงให้เห็นหน่วยงานเหล่านั้นเห็นถึงสมรรถภาพในการดำเนินงาน การมีภาพลักษณ์ที่ดี และการบริหารอย่างมีธรรมาภิบาล จากการที่ทรัพยากรจากภายนอกมีจำกัดไม่สามารถจัดสรรอย่างเพียงพอและทั่วถึงให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งได้ ส่งผลให้องค์กรปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่งต้องมีการแข่งขันกันในการสร้างความเชื่อถือแก่หน่วยงานที่สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรและรางวัลเกียรติยศต่างๆ ที่มีการประกวดทั้งระดับภายในประเทศและระดับสากล ซึ่งการบริหารงานท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จ บรรลุประสิทธิผล สร้างความรุ่งเรืองเจริญเติบโตให้กับท้องถิ่นนั้น ต้องมีภาพลักษณ์ที่ดีได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากสาธารณะ สามารถตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของประชาชน และสร้างความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญทุกกลุ่ม ย่อมไม่ใช่เป็นงานที่ง่าย จึงอาจทำให้ประสิทธิผลขององค์กรด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรอยู่ในระดับต่ำที่สุด

3. การใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารธรรมาภิบาลของผู้บริหารด้านหลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง และหลักความโปร่งใส ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การใช้ธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิผลส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับการใช้อธรรมาภิบาลด้านหลักการรับผิดชอบต่อ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักการมุ่งฉันทามติ ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ ธรรมาภิบาลทั้ง 10 ตัวแปรร่วมกันทำนายประสิทธิผลของเทศบาลตำบล ได้ร้อยละ 62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะธรรมาภิบาล เปรียบเสมือนหลักในการปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลถึงตัวบุคคลในองค์กร หากเป็นไปตามกรอบแนวทางที่ถูกต้องการปฏิบัติงานจะประสบผลสำเร็จ และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของหน่วยงาน ซึ่งหากหน่วยงานมีธรรมาภิบาลที่ดีแล้ว จะส่งผลให้ประสิทธิผลองค์กรเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ พันตำรวจเอกหญิง ศรีสกุล เจริญศรี (2558) ทำการวิจัย เรื่อง ธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์กร กับประสิทธิผลองค์กร ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พบว่า ปัจจัยด้านธรรมาภิบาลทุกด้านมีความสามารถในการทำนายประสิทธิผลองค์กรของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าอำนาจการทำนายรวมร้อยละ 76.5 ซึ่งการบริหารงานขององค์กรต่าง ๆ จะเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อความเจริญและการพัฒนาของประเทศ ตลอดจนสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีนั้น จะต้องเป็นการบริหารงาน

ด้วยหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2544: 4) ซึ่งหากประเทศนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานของภาคราชการ เอกชน และประชาชนแล้ว จะทำให้ประเทศมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและเกิดความเป็นธรรมในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และคณะ, 2550: 1) ดังนั้นการดำเนินงานใด ๆ ขององค์กร ตามรัฐธรรมนูญจึงต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า การใช้ธรรมาภิบาลด้านหลักการกระจายอำนาจอยู่ในระดับต่ำที่สุด จึงเสนอให้ผู้บริหารกระจายอำนาจให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้น โดยมอบหมายงานให้ปฏิบัติ ขณะเดียวกันก็ควรมอบหมายอำนาจหน้าที่ด้วย เพราะการมอบหมายอำนาจหน้าที่โดยพิจารณาองค์ประกอบของงานและลักษณะหรือคุณสมบัติของบุคคลที่เหมาะสม เพื่อเป็นการช่วยลดภาระของผู้บริหารให้น้อยลง อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการตัดสินใจเบื้องต้นและเป็นการช่วยพัฒนาด้านขวัญและกำลังใจของบุคลากร

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิผลของเทศบาลตำบลด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรอยู่ในระดับต่ำที่สุด จึงเสนอให้ผู้บริหารเทศบาลตำบลสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร เพื่อให้ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากสาธารณะ สามารถตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของประชาชน และสร้างความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อันจะนำมาซึ่งประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1) ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยเปลี่ยนขนาดพื้นที่ในการศึกษาวิจัยให้กว้าง และขนาดใหญ่ขึ้น เช่นระดับจังหวัด

2) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล หรือหลักธรรมอื่น ๆ ในพระพุทธศาสนา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง เช่น สัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อต้องการทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนได้อย่างครอบคลุมทุกด้านทุกปัญหา

เอกสารอ้างอิง

- จิตติภา ขาวอ่อน. 2547. **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และคณะ, 2550. **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:สถาบันพระปกเกล้า.
- วิชัย แหวนเพชร. 2544. **มนุษย์สัมพันธ์ในการบริหารอุตสาหกรรม.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมกล.
- พันตำรวจเอกหญิง ศรีสกุล เจริญศรี. 2558. **ธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์การ กับประสิทธิผลองค์การของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ.** วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2551). **คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติงาน.** กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด.
- อภิชาติ โชติชัชวาลกุล. (2550). **หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน ตำบล กรณีศึกษาในเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี.** รายงานการศึกษา อีสรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.